

Europejska
inicjatywa
obywatelska

POLITYKA SPÓJNOŚCI W REGIONIE NA RZECZ RÓWNOŚCI I ZACHOWANIA KULTURY REGIONU

Europejska inicjatywa obywatelska (EIO) to jedno z kluczowych narzędzi demokracji uczestniczącej. Umożliwia ona obywatelom bezpośrednie wezwanie Komisji Europejskiej do zaproponowania nowych przepisów w dziedzinach, w których UE ma kompetencje. Od czasu wprowadzenia EIO Europejczycy mogą aktywniej uczestniczyć w kształtowaniu polityki Unii w różnych dziedzinach, od ochrony środowiska po sprawiedliwość społeczną i prawa kulturalne.

Inicjatywa „Polityka spójności w regionie na rzecz równości i zachowania kultury regionu” jest częścią tego demokratycznego procesu. Jej organizatorzy postulują, aby polityka spójności UE wspierała sprawiedliwość, różnorodność i umożliwiała zachowanie tożsamości regionalnej.

JAKIE SĄ CELE INICJATYWY?

Zwolennicy inicjatywy domagają się, aby **unijna polityka spójności**:

- **zapewniała równość** regionom, które ze względu na cechy narodowe, etniczne, kulturowe, religijne lub językowe różnią się od regionów z nimi sąsiadujących;
- **zapewniała** tym regionom **równe szanse** w dostępie do różnych funduszy UE;
- **gwarantowała** im **możliwość zachowania** ich cech charakterystycznych, ich właściwy rozwój gospodarczy, tak aby kontynuować rozwój UE i utrzymać jej różnorodność kulturową.

REJESTRACJA INICJATYWY

Organizatorzy wystąpili o rejestrację inicjatywy w czerwcu 2013 r. Ostatecznie Komisja zarejestrowała inicjatywę 7 maja 2019 r., w następstwie orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Inicjatywę zarejestrowano przy założeniu, że jej celem jest przedstawienie przez Komisję wniosków dotyczących aktów prawnych określających zadania, cele priorytetowe i organizację funduszy strukturalnych oraz pod warunkiem, że finansowane działania prowadzą do wzmocnienia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Unii.

ZAANGAŻOWANIE

Organizatorzy inicjatywy zebrali **1 269 351 ważnych podpisów** obywateli z całej UE, a wymagane progi osiągnięto w **ośmiu państwach**.

#EUTakeTheInitiative
citizens-initiative.europa.eu

OBECNY STAN PRAWNY

Politykę spójności Unii Europejskiej reguluje specyficzny dla każdego okresu programowania zestaw rozporządzeń. Są wśród nich: rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów, które ustanawia wspólne zasady dla wszystkich funduszy, a także rozporządzenia szczegółowe dla każdego funduszu. W odniesieniu do okresu programowania 2014–2020 rozporządzeniem w sprawie wspólnych przepisów było rozporządzenie (UE) nr 1303/2013, natomiast w odniesieniu do okresu programowania 2021–2027 było to rozporządzenie (UE) 2021/1060.

Ramy prawne polityki spójności znacznie się zmieniły od 2013 r., kiedy to organizatorzy po raz pierwszy wystąpili o rejestrację inicjatywy. W rozporządzeniu (UE) nr 1303/2013 wprowadzono zastrzeżenie w celu zapobiegania dyskryminacji, wzmocniono zasadę partnerstwa poprzez zaangażowanie podmiotów partnerskich ze społeczeństwa obywatelskiego w przygotowanie i realizację programów oraz zwiększono przejrzystość, co zapewniło obywatelom lepszy dostęp do informacji na temat wsparcia udzielanego za pomocą funduszy polityki spójności. W okresie programowania 2021–2027 z kolei rozporządzenie (UE) 2021/1060 jeszcze bardziej wzmocniło te ramy prawne i wprowadziło silniejsze mechanizmy w celu zapewnienia zgodności z Kartą praw podstawowych.

ODPOWIEŹ KOMISJI I DALSZE KROKI

Inicjatywę oficjalnie przedłożono Komisji Europejskiej do zbadania 4 marca 2025 r.

3 września 2025 r. Komisja przedstawiła oficjalną odpowiedź, w której stwierdziła, że:

- Nieustannie dba o zapewnianie niedyskryminacyjnego dostępu do finansowania unijnego w ramach polityki spójności i jest gotowa wykorzystać wszystkie dostępne narzędzia, aby egzekwować równe traktowanie przez cały okres wdrażania polityki spójności.
- Ponadto, w ramach prac nad kolejnymi wieloletnimi ramami finansowymi Komisja zaproponowała wzmocnioną, zmodernizowaną politykę spójności i wzrostu, która zagwarantuje, aby w państwach członkowskich istniały odpowiednie mechanizmy zapewniające zgodność z postanowieniami Karty praw podstawowych przez cały okres wdrażania

planów partnerstwa krajowego i regionalnego, a także poszanowanie zasad praworządności. Jeżeli państwo członkowskie nie będzie spełniać tych warunków, Komisja wstrzyma płatności.

Komisja uważa, że nie ma kompetencji do definiowania „regionów narodowych” lub uznawania danych obszarów za takowe ani do zmiany krajowych granic administracyjnych takich obszarów. Ponadto zdaniem Komisji dalsze zmiany legislacyjne nie są konieczne, ponieważ obowiązujące traktaty i ramy prawne zapewniają już wystarczającą ochronę mniejszości narodowych, obok szerokich możliwości udzielania wsparcia na rzecz rozszerzenia wykazu regionów, o których mowa w art. 174 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, ponieważ dysproporcje regionalne są przede wszystkim wynikiem czynników strukturalnych i gospodarczych, a nie specyfiki kulturowej lub językowej.

NAJWAŻNIEJSZE DATY

18 czerwca 2013 Organizatorzy wnoszą o rejestrację inicjatywy

7 maja 2021 Zakończenie zbierania podpisów

7 maja 2019 Rejestracja inicjatywy i rozpoczęcie zbierania podpisów

4 marca 2025 Przedłożenie inicjatywy

25 marca 2025 Spotkanie organizatorów inicjatywy z wiceprzewodniczącym wykonawczym Raffaelem Fitto

25 czerwca 2025 Wysłuchanie publiczne w Parlamencie Europejskim

10 lipca 2025 Debata plenarna w Parlamencie Europejskim

3 września 2025 Oficjalna odpowiedź Komisji

Spotkanie uzupełniające z organizatorami inicjatywy